

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08 2019 р.)
Завідувач кафедри: проф. Грабовська С.Л.

_____

**Силабус з навчальної дисципліни «ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ», що викладається в межах ОПН третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти для здобувачів за спеціальністю 053 Психологія**

Львів 2019 р.

Силабус курсу

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

2019-2020 навчальний рік

Назва курсу	Прикладні аспекти соціальної психології та соціальної роботи
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперніка, 3, кафедра психології
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 053 «Психологія»
Викладач (-і)	Гапон Надія Павлівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта haronnp@gmail.com mob.tel. +380977557682
Консультації по курсу відбуваються	Четвер, 16.30-17.30 год. (по знаменнику) (кафедра психології, вул. Коперніка, 3)
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology
Інформація про курс	Курс розроблений для аспірантів II року навчання денної та заочної форми навчання. Зміст курсу спрямований на поглиблення та розширення знань аспірантів про прикладні аспекти соціальної психології у царинах соціалізації особи, великих та малих груп (агресії, альтруїзму, лідерства, конфлікту). Курс містить прикладні аспекти досліджень соціальної психології в медицині, юриспруденції, політології, соціальній роботі. Вивчення курсу сприятиме підвищенню наукової підготовки фахівця-психолога, його дослідницької компетентності. Глибоке засвоєння змісту курсу є важливим чинником підготовки

	психологів до ефективного написання дисертаційного дослідження.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Прикладні аспекти соціальної психології та соціальної роботи» є вибірковою дисципліною освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія», яка викладається в 4-му семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Пропонований навчальний курс містить інформацію про особливості розвитку психологічної науки сучасності. Розглянуто теоретичний, методологічний, зокрема парадигмальний та дискурсивний аспекти досліджень у психології; концептуальну основу та методичне підґрунтя знакових психологічних досліджень особи, груп, групових феноменів, міжособистої взаємодії та взаємин. Курс присвячений розкриттю внутрішніх суперечностей в логіці розвитку теоретичного психологічного знання та практики.
Мета та цілі курсу	Формування необхідних знань про прикладні аспекти соціальної психології та соціальної роботи, знання про здобутки, які характеризують сучасний стан психології. Цілі: засвоєння знань про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем, а також специфікою вирішення прикладних проблем соціальної психології та соціальної роботи. Вироблення навичок проведення психологічних досліджень та ознайомлення із прикладними аспектами діяльності психолога у соціальній сфері: в малих та великих соціальних групах, у закладах охорони здоров'я, правопорядку, освіти, на виробництві тощо, а також набуття та розвиток власних соціальних навичок (soft skills).
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гапон Н.П. Соціальна психологія: навч. посіб. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 366 с. 2. Карпенко Г., Романова Н.Ф. Теорія та практика соціальної роботи : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. – Київ : Слово, 2015. – 402 с. 3. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія. Книга 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Книги XXI, 2010– 464 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навч. посіб. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 396 с. 5. Гапон Н. Професійні досягнення та проблеми вуличної соціальної роботи в Україні // Streetworking - nowe wyzwania przed pracą socjalną. T.1 / red. J. Jęczyń, B. Lelonek-Kuleta.– Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne, 2012. – С. 53-61. 6. Гапон Н. Гендерні аспекти ліотарівської наративної програми: сучасна жінка у розповідях // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2017. – Вип. 19. – С. 56-62 7. Кабаченко Н. В. Політика щодо бездомних : теорія та практика : [монографія].– Київ : Національний університет "Киево-Могилянська академія", 2014. – 252 с. 8. Кейс-менеджмент внутрішньо-переміщених осіб [Електронний ресурс] : методичні рекомендації / авт.-упоряд. Гусак Н. Є. ; наук. ред. Савчук О. М. ; літ. ред. Дума Л. П. – [Київ : б. в., 2015]. – 62 с. – http://www.ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9361

	<p>9. Особливості надання медичних та соціальних послуг для вразливих категорій населення з використанням гендерно-чутливого підходу : навчальний посібник для курсів підвищення кваліфікації фахівців, які надають соціально-медичні послуги / [Ярошенко А. О., Варбан М. Ю., Шульга Л. О., Романова Н. Ф. та ін. ; за заг. ред. Ярошенко А. О.]. – Київ: Альянс громадського здоров'я, 2017. – 111 с. http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12577</p> <p>10. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко...Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавництво “Логос”., 2015 – 207 с.</p> <p>11. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій : підхід резилієнс : навчально-методичний посібник / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін та ін.].– Київ: НаУКМА, 2017. – 91 с. http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902</p> <p>12. Розвиток лідерських якостей і комунікативної компетентності : програма і методичні матеріали для проведення занять / [уклад. Гірник А. М.]. – Київ : Дух і Літера, 2016. – 70 с.</p> <p>13. Репнова Т. П. Соціальний патронаж сім'ї : [модель роботи соц. психолога в навч. закл.] // Практ. психологія та соц. робота. - 2008. – № 10. – С. 15–31.</p> <p>14. Соціально-психологічні чинники порушення стресостійкості дітей, що проживають у буферній зоні воєнного конфлікту на Сході України / С. О. Богданов, А. М. Гірник, Б. П. [редкол.: Л. А. Найдьонова та ін.]. – Київ : Міленіум, 2016. – Вип. 4 (18). – С. 40–51.</p> <p>15. Спілкування як особливий вид діяльності у роботі юриста // Психолого-педагогічний практикум : [метод. посіб. / Андрейчева А. О., Голубєва М. О., Жарук І. В. та ін. ; рец.: А. М. Гірник, Л. В. Копець] ; Нац. ун-т «Кієво-Могилян. акад.». – [Київ : Інтерсервіс], 2015. – Ч. 2. – С. 15–25.</p> <p>16. Hapon N. Osiągnięcia i problemy profesjonalnej działalności "streetworkera" w ramach opieki społecznej na Ukrainie //Streetworking - nowe wyzwania przed pracą socjalną (27 luty 2012, Lublin), 2012. – 0, 2 д.а. – Режим доступу http://www.cogitors.pl/Event/index/show/id/1068</p>
Тривалість курсу	Упродовж четвертого семестру 180 год.
Обсяг курсу	<p>96 годин аудиторних 3 них 64 годин лекцій 32 години практичних занять 84 години самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність та завдання соціальної психології та соціальної роботи; • специфіку прикладних проблем соціальної психології та соціальної роботи у залежності від соціокультурної ситуації розвитку; • методи дослідження соціально-психологічних явищ; • основи психології поведінки різних соціальних груп;

	<ul style="list-style-type: none"> • актуальні прикладні соціально-психологічні проблеми особистості; • прикладні аспекти соціальної психології та соціальної роботи (соціальні норми та цінності, моделі соціальної поведінки, психологію спілкування, психологію міжособистісних конфліктів). <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • на професійних етичних засадах дослідника здійснювати вплив на реальне життя індивідів, групи, взаємини та умови життєдіяльності індивідів; • ставити діагноз, консультувати та здійснювати вплив на соціально-психологічні явища за допомогою психотехнологій у різних сферах соціального життя (медицина, політика, юриспруденція, освіта тощо); • методично забезпечувати власну професійну діяльність практичних соціальних психологів та соціальних працівників, чиї конкретні завдання регламентуються певними функціональними обов'язками.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: соціальної психології; психологічної діагностики та консультації, психотерапії, соціології; медицини; з законодавства і правових аспектів соціального захисту; теорії і методики соціальної роботи.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції презентації інтерактивні методи (ділові та рольові ігри, кейси, демонстраційні вправи, мозковий штурм, дискусії тощо) групові заняття

Необхідні обладнання	мультимедійний пристрій
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	50 балів - за практичні заняття 50 балів – за іспит
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до прикладної соціальної психології та соціальної роботи. 2. Об'єкт, предмет, завдання прикладної соціальної психології та соціальної роботи. 3. Галузі прикладної соціальної психології: 4. Галузі прикладної соціальної психології та соціальної роботи. 5. Методологія та методи соціально-психологічних досліджень. 6. Методи соціально-психологічних досліджень. Різновиди методів. Особливості соціально-психологічного експерименту. 7. Соціально-психологічна експертиза та соціальноорієнтованих проєктів. 8. Розробка технологій тренінгів. 9. Прикладні проблеми соціалізації особи 10. Соціалізація особи, Прикладні проблеми соціалізації особи. 11. Проблема самоефективності, Прикладні проблеми соціалізації особи. 12. Набута безпорадність, Прикладні проблеми соціалізації особи. Низька мотивація самоповаги. 13. Прикладні проблеми соціалізації особи. Негативний бік самоповаги. 14. Соціальна психологія формування поведінки особи: аттитюди. 15. Посилення просоціальних установок та доведення їх до свідомості. 16. Експеримент Ф.Зімбардо (1971): виконання нових соціальних ролей як зміна самосприйняття та установок. 17. Зміни установок через втягування у поведінкові ситуації. 18. Феномен „нога у дверях” як тактика незначних вчинок. 19. „Техніка заманювання” як негативна тактика досягнення згоди. 20. Ефект недостатнього виправдання. Експеримент Л.Фестінгера та Дж. М. Карлсміт. 21. Гендерні аспекти прикладної соціальної психології особи. Інверсія ролей. 22. Методи дослідження гендерних ролей. 23. Подолання негативних гендерних взаємин. 24. . Сепксизм. Ейджизм. Постсучасність та диверситивність статевої поведінки. 25. Гендерні особливості соціальної поведінки. Соціальне домінування. 26. Гендерні особливості незалежної поведінки. Вибір партнерів сімейного життя. 27. Прикладні аспекти соціальної психології комунікації. 28. Обмін інформацією в комунікативному процесі. 29. Кредитність (компетентність та надійність) комунікатора.. 30. Переконливість повідомлення. Ефект доброго настрою, активації страху, первинності та вторинності. 31. Ефективність активно пережитої та пасивно сприйнятої інформації, особистого контакту з комунікатором. 32. Специфіка аудиторії, що сприймає повідомлення.. 33. Соціально-психологічні дослідження в галузі переконань. 34. Втягування у секти. Складові вербування.

35. Конструктивне використання переконань: консультування та психотерапія
36. Послаблення агресії у людських взаєминах
37. Теорія соціального наочіння агресії. Класичні експерименти А. Бандури.
38. Послаблення агресії. Ситуативні чинники, що провокують на агресивні дії.
39. Психотерапевтичні методи послаблення агресії.
40. Соціальні норми, що мотивують допомогу та підтримку у взаєминах.
41. Чинники посилення відповідальності та готовості допомогти.
42. Особистісні чинники надання допомоги.
43. Навчання допомагати іншому. Подолання моральної ексклюзії.
44. Прикладні аспекти налагоджування взаємин.
45. Ознайомленість психологв-практика з перцептивними механізмами взаємин.
46. Міжособистісна атракція та чинники. Долання негативних похідних стереотипу фізичної привабливості.
47. Маніпуляції з асоціативною симпатією та антипатією.
48. Проблеми прив'язаності людей один до одного.
49. Зміни когнітивних конструктів соціального мислення людей. Атрибуції.
50. Вплив особистих вражень та очікувань на інтерпретацію подій.
51. Сприйняття та інтерпретація подій. Відтворення спогадів: ефект дезінформації.
52. Праймінг: активація специфічних асоціацій у пам'яті.
53. Інтелектуальна марнота: феномен самонадіяності та феномен упередження проти доказів.
54. Типові прийоми суджень в умовах недостатньої інформації. Евристика репрезентативності.
55. Мислення, що суперечить фактам: уявні альтернативні сценарії.
56. Ілюзорне мислення: пояснення випадкових подій. Ілюзія контролю.
57. Повернення до середнього («регрес до норми»). Взаємовплив настрою та суджень.
58. Прикладні аспекти соціальної психології груп та групових феноменів
59. Ефект присутності інших. Соціальна фасилітація.
60. Індивідуальні зусилля та групова робота. Соціальні лінощі.
61. Поняття та соціальні обставини виникнення деіндивідуалізації.
62. Експериментальне вивчення групового прийняття рішень. «Зрушення у бік ризику». Групова поляризація.
63. Подолання огрупленого мислення: вплив групової меншості.
64. Соціально-психологічне знання та практика регулювання соціальних конфліктів.
65. Соціально-психологічні способи розв'язання соціальних дилем.
66. Стратегії примирення: рівноправні контакти, кооперація, комунікація, умиротворення.
67. Соціальна психологія та правосуддя.
68. Переконливість показів свідків, ефект дезінформації (експерименти Е.Лофтус).
69. Помилки опитувань та підготовка інтерв'юерів (когнітивне інтерв'ю).
70. Соціальні судження про обвинуваченого: вплив фізичної привабливості та подібності.
71. Ілюзорні взаємозв'язки, хіндсайт, діагнози, що самопідтверджуються (експеримент Д.Розенхана).
72. Соціальне пізнання та проблемна поведінка. Негативні атрибуції людей у стані депресії.
73. Соціально-психологічні дослідження самотності та соціальної тривоги.
74. Соціально-психологічні підходи до позитивних змін мислення: тренінг соціальних навичок, когнітивна психотерапія.
75. Сутність практичної соціальної допомоги. Принципи.
76. Етапи надання практичної соціальної допомоги
77. Визначте сутність соціальної реабілітації.

	<p>78. Окресліть етапи соціально-реабілітаційної роботи и визначити її зміст.</p> <p>79. Перелічіть причини та наслідки обмеження інтересів молоді.</p> <p>80. У чому особливості соціально-проблемного «молодіжного поля»?</p> <p>81. Приклади діяльності соціальних служб.</p> <p>82. Соціальна турбота про побут та працевлаштування інвалідів та малозабезпечених верств населення</p> <p>83. Які функції й обов'язки соціального педагога в роботі з обдарованими дітьми?</p> <p>84. Охарактеризуйте завдання соціального педагога в роботі з обдарованими дітьми.</p> <p>85. Які проблеми в підготовці соціального педагога до роботи з обдарованими дітьми ви вважаєте найбільш важливими?</p> <p>86. У чому полягає проблема обов'язків соціальної роботи з літніми людьми?</p> <p>87. У чому полягає соціальна реабілітація людей похилого віку?</p> <p>88. Визначте заходи для подолання соціальної ізоляції людей похилого віку.</p> <p>89. Соціальна робота з дітьми-інвалідами та з дітьми з особливими потребами</p> <p>90. Розкрийте зміст організаційного аспекту соціальної реабілітації підлітків і молоді, схильних до девіантної поведінки.</p> <p>91. Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи.</p> <p>92. Розкрийте передумови виникнення дисфункціональних сімей.</p> <p>93. Розкрийте основні завдання соціальної роботи з неблагополучними сім'ями.</p> <p>94. У чому полягає сутність соціального супроводу неблагополучної сім'ї?</p> <p>95. У чому полягає мета сімейного консультування?</p> <p>96. Порівняйте соціальні послуги та форми роботи із неблагополучними сім'ями у різних соціальних закладах.</p> <p>97. У чому полягає роль соціального працівника у допомозі безхатченкам, «дітям вулиці»?</p> <p>98. Дпрактична допомога дітям-сиротам.</p> <p>99. Запропонуйте шляхи подолання соціального сирітства в Україні.</p> <p>100. Практична допомога мігрантам, біженцям та внутрішньопереміщеним особам із зони військових конфлікту</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 4 год	<p>Модуль І. Сутність та загальні тенденції розвитку прикладної соціальної психології та соціальної роботи.</p> <p>Тема 1. Вступ до прикладної соціальної психології та соціальної роботи. <i>Об'єкт, предмет, завдання прикладної соціальної психології та соціальної роботи.</i> <i>Галузі прикладної соціальної психології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •соціально-психологічні дослідження в сферах політики, права, праці, охорони здоров'я, культури, освіти, спорту та ін.; •соціальна психологія економіки та ринкових відносин; •соціальна психологія в сферах реклами та маркетингових розробок; •соціальна психологія пенітенціарних установ; •соціальна психологія та соціальна робота. 	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 4	Опрацювати літературу	1
1 2 год	Тема 1. Галузі прикладної соціальної психології та соціальної роботи.	групове заняття	групове заняття	1, 3, 4	5,2 год	1
2 4 год	<p>Тема 2. Методологія та методи соціально-психологічних досліджень. <i>Методи соціально-психологічних досліджень. Різновиди методів. Особливості соціально-психологічного експерименту. Соціально-психологічна експертиза та соціальноорієнтованих проєктів. Розробка медіаторних технологій (підготовка, організація та проведення переговорів, конфліктологічні консультації, вирішення завдань паблікрілейшинз тощо);</i> <i>Розробка технологій тренінгів. Розробка фокус-груп, мислетворчих та організаційно-діяльностних ігор, інноваційних заходів.</i></p>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 4	Опрацювати літературу	2
1 2 год	Тема 2. Методологія та методи соціально-психологічних досліджень.	групове заняття	групова дискусія демонстраційні вправи	1, 3, 4	5,2 год	2
3 4 год	<p>Модуль ІІ. Прикладні аспекти соціальної психології особи, налаштованостей та спілкування Тема 3. Прикладні проблеми соціалізації особи</p>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3	Опрацювати літературу	3

	<p><i>Соціалізація особи.</i> Поняття соціалізації. Інститути та агенти соціалізації. Відмінності соціалізації Я-концепції в різних типах соціокультури.</p> <p><i>Проблеми самоефективності.</i> Дослідження А. Бандури. Локус контролю: концепція екстернальних та інтернальних типів Ю.Роттера. Набута безпорадність як антипод самовизначення.</p> <p><i>Мотивація самоповаги.</i> Негативний бік самоповаги. Схильність до міркувань на користь власного Я як причина поганої адаптації. Створення бар'єрів самому собі. Самопрезентація.</p>					
3 2 год	Тема 3. Прикладні проблеми соціалізації особи	групове заняття	групова дискусія кейси	1, 3	5,2 год	3
4 4 год	Тема 4. Соціальна психологія формування поведінки особи. <i>Зменшення соціальних впливів на виражені установки.</i> Метод неістинного джерела інформації (Е.Джоунз, Г.Сігал). Експеримент Р. Ла П'єра. Посилення установок та доведення їх до свідомості. <i>Вплив рольової поведінки на установки.</i> Експеримент Ф.Зімбардо (1971): виконання нових соціальних ролей як зміна самосприйняття та установок. <i>Зміни установок через втягування у поведінкові ситуації.</i> Феномен „нога у дверях” як тактика незначних вчинок. „Техніка заманювання” як негативна тактика досягнення згоди. <i>Теорія когнітивного дисонансу.</i> Зміна установок як потреба підтримувати узгодженість між нашими знаннями. Ефект недостатнього виправдання. Експеримент Л.Фестінгера та Дж. М. Карлсміт.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3	Опрацювати літературу	4
4 2 год	Тема 4. Соціальна психологія формування поведінки особи	групове заняття	групова дискусія рольова гра	1, 3	5,2 год	4
5 4 год	Тема 5. Гендерні аспекти прикладної соціальної психології особи. <i>Інверсія гендерних ролей.</i> Методи дослідження гендерних ролей. <i>Подолання негативних гендерних взаємин.</i> Стереотипи гендерно-рольової. Акценти вивчення гендеру: відмінності та схожість. Вплив культури на гендерні ролі. Сепксізм. Ейджізм. Постсучасність та диверситивність статевої поведінки. <i>Гендерні особливості соціальної поведінки.</i> Соціальне домінування. Гендерні особливості незалежної поведінки. Вибір партнерів сімейного життя.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 9	Опрацювати літературу	5
5 2 год	Тема 5. Гендерні аспекти прикладної соціальної психології особи.	групове заняття	групова дискусія рольова гра	1, 3, 6, 9	5,2 год	5
6 4 год	Модуль III. Прикладні аспекти комунікації та міжособистісних взаємин Тема 6. Прикладні аспекти соціальної психології комунікації. <i>Обмін інформацією в комунікативному процесі.</i> Прямий та непрямий (опосередкований) способи подання інформації, передумови ефективності способів. <i>Кредитність (компетентність та надійність) комунікатора.</i> Сприйняття компетентності комунікатора та її посилення : висловлювання солідарних з аудиторією суджень, фаховість. Сприйняття надійності комунікатора:	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 4, 12, 15	Опрацювати літературу	6

	<p>Привабливість комунікатора. <i>Переконливість повідомлення.</i> Ефект доброго настрою). Ефект активації страху. Ефекти первинності та вторинності. <i>Ефективність активно пережитої та пасивно сприйнятої інформації.</i> Ефективність особистого контакту з комунікатором. Переконливість простих та складних повідомлень. <i>Специфіка аудиторії, що сприймає повідомлення.</i> Реакція на зміст повідомлення. Маніпуляції з відволікання уваги. Незацікавлена та незацікавлена аудиторія. <i>Соціально-психологічні дослідження в галузі переконань.</i> Втягування у секти. Складові вербування. Негативний груповий ефект. Конструктивне використання переконань: консультування та психотерапія</p>					
6 2 год	Тема 6. Прикладні аспекти соціальної психології комунікації	групове заняття	групова дискусія мозковий штурм	1, 4, 12, 15	5,2 год	6
7 4 год	Тема 7. Послаблення агресії у людських взаєминах <i>Психологічні теорії агресії.</i> Класична теорія „фрустрація – агресія(Дж. Доллард та Н.Міллер). Концепція заміщеної агресії (Л.Берковіц). Відносна депривація та агресивне реагування. Агресія як „вигідна” навичка досягання мети. <i>Теорія соціального навічання агресії.</i> Класичні експерименти А. Бандури. Вплив сім'ї та середовища на агресивність дітей. <i>Послаблення агресії.</i> Ситуативні чинники, що провокують на агресивні дії (біль, атакуюча поведінка, спека, тіснява). Посилення діяльності ЗМІ на прищеплення зразків просоціальної поведінки. Психотерапевтичні методи) послаблення агресії.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 4	Опрацювати літературу	7
7 2 год	Тема 7. Послаблення агресії у людських взаєминах	групове заняття	групова дискусія кейси ділова гра	1, 3, 4	5,2 год	7
8 2 год	Тема 8. Практика допомоги іншому <i>Соціальні норми, що мотивують допомогу та підтримку у взаєминах.</i> Норма взаємності. Норма соціальної відповідальності. Еволюційний підхід до пояснення <i>Дослідження диспозиційних та ситуативних чинників альтруїзму.</i> Критичні ситуації та кількість очевидців (Б. Латане і Дж. Дарлі). Ефект очевидця. Чинники посилення відповідальності та готовості допомогти. Ситуаційні впливи. <i>Особистісні чинники надання допомоги.</i> Вплив поганого настрою на надання допомоги (Р.Чалдіні). Вплив особистісних рис на схильність допомагати. Релігійність особи та просоціальна поведінка. <i>Навчання допомагати іншому.</i> Подолання моральної ексклюзії. Моральна інклюзія як передумова соціалізації альтруїзму.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 10, 16	Опрацювати літературу	8

8 2 год	Тема 8. Практика допомоги іншому	групове заняття	групова дискусія рольова гра	1, 3, 10, 16	5,2 год	8
9 4 год	Тема 9. Прикладні аспекти налагоджування взаємин. <i>Розуміння психологом-практиком перцептивних механізмів взаємин. Ідентифікація, рефлексія, емпатія, децентрація, каузальна атрибуція, внутрішньогруповий фаворитизм, фізіогномічна редукція, стерео-типізація. Міжособистісна атракція та чинники. Поняття атракції. Зв'язок атракційних відносин із відчуттям щастя та особистісним здоров'ям. Антиципація взаємодії. Ефект ореолу. Долання негативних похідних стереотипу фізичної привабливості. Визначальні чинники тривалості-короткочасності атракції. Маніпуляції з асоціативною симпатією та антипатією. Проблеми прив'язаності людей один до одного. Диференціація типів прив'язаностей. Глобалізація та зміни безпосередніх людських взаємин.</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3,	Опрацювати літературу	9
9 2 год	Тема 9. Прикладні аспекти налагоджування взаємин.	групове заняття	групова дискусія ділова гра	1, 3,	5,2 год	9
10 4 год	Тема 10. Зміни когнітивних конструктів соціального мислення людей <i>Каузальна атрибуція: теорія приписування причин. Теорія атрибуції Фріца Гайдера. Фундаментальна помилка атрибуції(Л.Росс) та її причини. Культурні відмінності в атрибуціях. Вплив особистих вражень та очікувань на інтерпретацію подій. Сприйняття та інтерпретація подій. Відтворення спогадів: ефект дезінформації. Праймінг: активація специфічних асоціацій у пам'яті. Інтелектуальна марнота: феномен самонадіяності та феномен упередження проти доказів. Типові прийоми суджень в умовах недостатньої інфор-мації. Евристика репрезентативності. Ігнорування базової оцінки та доступність евристики. Мислення, що суперечить фактам: уявні альтернативні сценарії. Ілюзорне мислення: пояснення випадкових подій. Ілюзія контролю. Повернення до середнього («регрес до норми»). Взаємовплив настрою та суджень.</i>		Презентація, відеоматеріали	1, 3,		10
10 2 год	Тема 10. Зміни когнітивних конструктів соціального мислення людей	групове заняття	групова дискусія	1, 3,	5,2 год	10
11 4 год	Модуль ІV. Прикладні аспекти соціальної психології груп та групових феноменів Тема 11. Подолання негативних соціально-психологічних впливів у групі <i>Ефект присутності інших. Соціальна фасилітація. Психологічні причини соціального збудження: боязнь оцінки, розпо-рошення уваги, факт присутності спостерігача. Індивідуальні зусилля та групова робота. Соціальні лінощі. Вплив неординарної мети на ефективність групової діяльності. Поняття та соціальні обставини виник-нення деіндивідуалізації. Чисельність групи. Фізична анонімність. Збуджуючі та відволікаючі</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3,12	Опрацювати літературу	11

	заняття. Послаблене самоусвідомлення. <i>Експериментальне вивчення групового прийняття рішень.</i> «Зрушення у бік ризику». Групова поляризація в реальному житті: в навчальних закладах, спільнотах та екстремістських групах, інтернет-групах. Феномен плуралістичного невігластва. <i>Подолання огрупленого мислення: вплив групової меншості.</i> Симптоми огрупленого мислення та їхнє подолання. Запобігання					
11 2 год	Тема 11. Подолання негативних соціально-психологічних впливів у групі	групове заняття	групова дискусія кейси ділова гра, тренінг	1, 3,12	5,2 год	11
12 4 год	Тема 12. Застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики. <i>Соціально-психологічне знання та практика регулювання соціальних конфліктів.</i> Поняття та типи конфліктів. Пошуки причин конфліктів та способів їх розв'язання соціальними психологами. Лабораторні версії суспільних дилем. Ігри з ненульовою сумою. Соціально-психологічні способи розв'язання соціальних дилем. Конкуренція як джерело конфлікту (експеримент М.Шерифа). Сприйняття несправедливості та спотворення сприйняття як джерела конфлікту. Стратегії примирення: рівноправні контакти, кооперація, комунікація, умиротворення. <i>Соціальна психологія та правосуддя.</i> Дотичні проблеми соціальної психології та правосуддя. Переконливість показів свідків, ефект дезінформації (експерименти Е.Лофтус). Помилки опитувань та підготовка інтерв'юерів (когнітивне інтерв'ю). Соціальні судження про обвинуваченого: вплив фізичної привабливості та подібності. Присяжні: настанови судді та ефект досудового розголосу. <i>Соціально-психологія та медицина.</i> Ілюзорні взаємозв'язки, хіндсайт, діагнози, що самопідтверджуються (експеримент Д.Ро-зенхана). Соціальне пізнання та проблемна поведінка. Феномен депресивного реалізму. Негативний стиль пояснення причин (атрибуцій) людей у стані депресії. Соціально-психологічні дослідження самотності та соціальної тривоги. Соціально-психологічні підходи до позитивних змін мислення: тренінг соціальних навичок, когнітивна психотерапія.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 15	Опрацювати літературу	12
12 2 год	Тема 12. Застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики.	групове заняття	групова дискусія мозковий штурм	1, 3,	5,2 год	12
13 4 год	Модуль У. Практична спрямованість соціальної роботи та її ключові аспекти. Тема 13. Підгрунття соціальної роботи як практичної діяльності. <i>Принципи соціальної роботи як практичної діяльності.</i> Основні вихідні положення теорії соціальної роботи, що відображають її прикладне значення. <i>Особливості процесу соціальної роботи на різних рівнях (мікро-, мезо- та макрорівні).</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	2, 4, 9	Опрацювати літературу	13

	характеристика мікрорівня соціальної роботи. Дослідний етап, етапи планування соціальної роботи, надання послуг клієнтам, підбиття підсумків, припинення процесу надання соціальних послуг. Мезорівень соціальної роботи. Макрорівень соціальної роботи					
13 2 год	Тема 13. Підгрунтя соціальної роботи як практичної діяльності.	групове заняття	групова дискусія мозковий штурм демонстраційна вправа	2, 4, 9	5,2 год	13
14 4 год.	Тема 14. Практика соціальної роботи: молодь, гендер <i>Загальна характеристика молоді як соціальної групи. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з молоддю. Основні напрямки соціальної роботи з молоддю. Структура діяльності системи центрів соціальних служб для молоді (ССМ)</i> <i>Гендерні аспекти соціальної роботи. Соціальна допомога молодим жінкам.</i>	1. У чому особливості соціально-проблемного «молодіжного поля»? 2. Приведіть практичні приклади заходів для молоді.	Презентація, відеоматеріали	2, 4,	Опрацювати літературу	14
14 2 год	Тема 14. Практика соціальної роботи: молодь, гендер	групове заняття	групова дискусія тренінгова вправа	2, 4	5,2 год	14
15 4 год	Модуль VI. Практичні аспекти соціальної роботи із різними категоріями клієнтів Тема 15. Соціальна робота з віковими групами, обдарованими дітьми та дітьми з особливими потребами. <i>Загальні підходи та принципи соціальної роботи з людьми похилого віку. Методи та технології соціальної роботи з похилими людьми. Організація надання допомоги похилим людям.</i> <i>Технології соціальної роботи з особами з функціональними обмеженнями.</i> <i>Проблеми та шляхи вирішення.</i> <i>Соціальна робота з обдарованими дітьми. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми та їх батьками. Методи вивчення соціальним педагогом творчої дитини.</i>	лекція		2, 5		15
15 2 год	Тема 15. Соціальна робота з віковими групами, обдарованими дітьми та дітьми з особливими потребами.	групове заняття	групова дискусія рольова гра	2, 6	5,2 год	15
16 4 год	Тема 16 .Соціальна робота з дезадаптивними групами людей <i>Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи. Соціально-педагогічні завдання та функції соціальної реабілітації. Фактори посилення девіації дітей та підлітків. Програма соціальної реабілітації. Форми прояву девіації. Практичні аспекти роботи із «людьми вулиць».</i> <i>Соціальна робота з проблемними сім'ями</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	7, 8, 11. 13, 14	Опрацювати літературу	16

	<p>Загальні підходи та принципи соціальної роботи з дисфункціональними сім'ями. Методи та технології соціальної роботи. Організація надання допомоги. Практичні приклади соціальної роботи з сім'ями.</p> <p><i>Соціальна робота з дітьми, які залишились без піклування батьків.</i></p> <p>Сирітство та безоглядність як соціальне явище. Загальні підходи та принципи соціальної роботи. Методи та технології соціальної роботи.</p> <p><i>Практична допомога мігрантам, біженцям та внутрішньопереміщеним особам із зони військових конфліктів.</i></p> <p>Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій. Організація надання допомоги. Практичні принципи діяльності соціальних служб.</p>					
16 2 год	Тема 16 .Соціальна робота з дезадаптивними групами людей	групове заняття	групова дискусія мозковий штурм	7, 8, 11, 13, 14	5,2 год	<i>16</i>